

శ్రీకాళా.

భిష్మ చరిత్రము.

ఇది

బ్రహ్మశ్రీమద్జ్ఞానాదిభట్ట - నారాయణదాన

విచిత్రమై,

యతని సుహృతులును విజయనగర నివాసులునగు

మ-రా-రాశ్రీ, బొడ్డు వేంకట్టెశ్వరముగా

ప్రాతామున ముద్రింపబడియెను.

చెన్నపురి:

894.8271

N.21

ప్రాథాల న్యూద్రింపబడియె.

1910.

111
All Rights Reserved

[దీనిపెల 6 అణాలు.

Blank Page

I

భీష్మ చరిత్రమందలి వస్తుసంగ్రహము.

25. గీతములు	4 మత్తేభములు
13 కందములు	1 పంచచామరము
21 సీనములు	1 వూలిని
6 తరువ్వజలు	15 మంజరులు
4 చంపకములు	46 కృతులు
3 ఉత్సులములు	

Blank Page

శ్రీకृష్ణ.

భీష్మచ రిత్రము.

గీ. ధరణి బాలింప నిష్ఠ డవతార మెత్తి
నీలశైలంబునం దున్ననీరజాత్
పతితపావన నిన్న నేఁ బ్రహ్మతింటు
శ్రీజగన్మాధ సంక్రితహృద్విబోధ.

ఖమ్మా - అట.

పల్లవి. నీలశైలవిహారాజగన్మాధ-నిత్యసత్యధారజగన్మాధ॥

అ. వ. కాలాంబుదాకార-కౌస్తుభమణిహరా
కారుణ్యపరిపూరజగన్మాధ॥

ఱ. దేవపతితపావనశ్రీతాపన-కేవలానందమయావిషుధగేయ
శ్రీవిలసితపత్రారాజీవాత్తు॥

కం. నీకన్ననర్మలెవర
న్నాకంజదశాక్షసంతతాశ్రితపత్రా
నాకవితంజేపట్టుట
శ్రీకరుణారసనివేశయోజగదీశా.

కర్ణాటగ్గాళ - రూపకము.

పల్లవి. గణపతినినునినుతినేతు-గజముఖ దేవ-కరుణమరావననుఁగావ॥ X

ఱ. హేరంభానినుమ్రొమ్మెక్కుద-రెల్లదుమందునీ
వేదిక్కుందుదయుఁగొందు॥ X

అ. బాలచంద్రచూడమ-మ్మేలినవాఁడనీప్ర
భావముబాడనేనేడ॥ X

యమన్ - చత్రస్.

ప. సరస్వతీనివదాశ్రితుఁడనను-సదాకాపాడవే॥ న

అ. కరంబులమోద్దుబిరాననీకడ-కంటన్న నుఁజూడవే॥ న॥

८. సరోరుహసనునిరాణికోమల-పరభృతమృదువాణి
స్ఫురన్న వాంభోధరవేషేసం-పుల్లాంబుజపాణి॥

९. ఎన్నండైననిస్సం దేహమ్మగ-నీవేనాదిక్కు
ఏనోమాటలేలనిన్న నమ్మితి-నిదిగోనామొక్కు॥

శీ. కూటనాత్మలుగుసగుసలాడిప్రోత్సాహ
పెట్టినంబ్రాంకనిదిట్లలార
వన్నెలాదులనిదువాల్లాంటిచూపుటం
పరకుల్లాంగనిపుణ్యపురుషులార
నవనాగరికులసంఘంబుననుండియుఁ
బిత్పుపంథ సెడయనిచతురులార
కలియుగంబిట్టులఁజెల రేగీ
నన్నాధువృత్తినివిడువనివిబుధులార
పిన్న పెద్దలారప్రియసభాసదులార
ధీరులారధర్మవీరులార
సచ్చరిత్రమిపుడునావధానమ్మగ
వినుడుసుజనులారవీనులార.

ఖరహరప్రియ - రూపకము.

పల్లవి. పరోపకారమేక ర్త-వ్యమకదయాలోకములో॥

అ. ప. నదులీసంసారాంబుధి-తరించుటకు సాధనమా॥

८. ఎందుకథికమురాడుటధన-మీకతినకదండుగకా
బొందె త్రినఫలముసకల-భూతంబులఁగాచుటకద॥

९. సకలజీవులకున్నమిగుల-సాఖ్యముగామనవర్తన
మకలంకముగానొనర్చి-యూచరింపవలయుమంచి॥

శీ. పసుల జన్న మున జంపఁగ నేల నాకలి
గొన్న భూతమ్ముల కన్న మిదు దు
నోరు నొవ్యఁగ వేదపారాయణము లేల
నందత్తిమోల సత్యము వలుకుఁడు
తీర్థయాత్రల డస్సి తిరుగులాడఁగ నేల

నార్తులు కెల్ల సహాయపడుఁదు
సన్యాసిభిక్ష నెంచేగ నేల మనతోటి
పాటివారలక్కనై పాటుపడుఁదు

గీ. ఎందుకిక వేయమాటలీయిలనుసర్వ
జనులు కుపకారముగ నడువనిమనజుఁదు
జపతపంబులు నిష్ఠలు సలుపు తెల్ల
బూడిదం బోయపన్ని టిపోల్చి గాదె.

బంగాళ - రూపకము.

పల్లవి. ఇహామే తెలియనిమనకున్-బర మెంతటినవ్వు॥

అ. ప. దహానుఁదుచ్చల్నయనుగైగాఁచ్చగదానవ్వు॥

గ. తనసంగతియెఱుగైదుసి-ధ్వాంతియుగ్రహము
గణతించుండెల్చియించు-గానహారహము॥

శీ. బ్రతికియున్నఁతుస్వర్గనరకముల
సంగతిఁడెలియననాధ్యముగద
తరలినవారలుపరలోకవార్తలు
జెసిరామనతోడనెప్పుడైన
మర్ములనోళ్లలోమలయువేదములకు
గనుగుననొకముక్కు మొనయుగలదె
దీపవరాణినయ్యున్న తెల్చిశూన్యంబగు
దేహంతములయంమదెల్లముగను

గీ. మనకుగగనారవించన్నర్థనము తేల
యిహామునంమనస్వముతాఖిపృథివీయాయ
సెల్లరన్నోన్యమైత్రికి హాతుడైన
ధర్మవర్తనమైపుడైనదప్పుజును.

కాంభోజి - ప్రీణ.

పల్లవి. లేనిపోనియూహాతేల-మేనెత్తినఫలమిచ్చటఁ॥

అ. ప. బూనిమైత్రినన్నోన్యము-బూందుటగదమనలోన॥

గీ. నిరతమన్యోన్యోమైత్రితోఽబరఁగుచుంట
చెలఁగిమనతోంటిమర్యాదనిలుపుకొంట
జాతినీతులుతప్పకజరుగుచుంట
చాలునాకాశపంచాంగమేలమనకు.

జంజాటి - చత్రస.

ప్ల్లవి. జనుల్లెల్లసుఖమునకై యత్నించుట-సహజముధరలోన॥

అ. ప. మనహృదయముభాగుపడినచో-మనకుఁగ్గెల్లుహోయ॥

ఱ. పయివారిపట్టులఁదామదెట్టుల-వర్తింతురోయటుల
పయివారుకూడందమయ్యెద్దు ద-ప్పకయుందురుకాదా॥

గీ. నూవురింజబ్రాహ్మణునిసామేతగమింట
మిదైలల్లుకొనుచునొడ్డునున్న
దానితన్నుకొనుటతగునెయాముష్టిక
స్వచ్ఛ మేలయిహాముజాడఁగనక.

గీ. పౌరుషజ్ఞానకీర్తులఁబరఁగిస్యార్థ
పరుఁడుగాకెన్నుఁడైనఁబాపముసలుపక
థ ర్థవర్తనమునకునిదర్శనంబు
శాంతనవుఁడయ్యెనాతనిచరితవినుఁడు.

మంజరి - బైరవి.

ఱ. శంతనుఁడనుభూమిపతితోల్లిలు-సామజపురంబునేలు
నెంతయథ ర్థపరుఁడుక్షప్రియవరు-డెట్టినుత్తికెనఁజాలు॥

అ. ఆన్యపతికిగంగయనెడునొకది-వ్యాంగనకుంగడపట్ట
ధనిధిగాంగేయఁడుథ ర్థమూర్తి-ధనిధిరవరుఁడుజగజెట్టి॥

ఱ. తనయునియువరాజుగాఁజేసిశంతనుఁడుకడుమోదమునను
దనరుచొకనాఁడువేటవేడ్చుతో-దగిలిఘోరవనమునను॥

అ. దిరుగుచుడప్పింగొనియమునానది-తియ్యనిసీటింగ్రోలి
కరమరుదుగనిసుకతిన్నెన్నమాదం-గనియెనొక్కజవరాలి॥

సీ. ఓడఁగొయ్యకుఁగట్టియెడునఁదీయని
పాటుబాఁడుమనున్న పంకజాణ్ణీ

సయ్యదజ్ఞామఁగఁబలుమఱురాయంచ

వెంబడిఐబరుగిదుకంబుకంతి
ఇనుకతిన్నియమాదనేమియోనాటల
నాడుచున్నట్టిబింబాధరోషి
సంజయెండకు మేనిచాయమిక్కిలితభ్యు
మిాఱగనొప్పారంభోరుయుగళ

గ. ఏరుదాటింతురమ్మప్రాదేగుండ
సుంక మేమియునడుగనంచుజీరునవ్వు
మొల్కు లెత్తుగఁదనుబిల్చుముద్దుగుమ్ము
పూర్ణాచంద్రాస్యజగదేక్మోహనాంగి.

క. ఆసెలతెదానిఁగాంచినఁ
తోనేనెమహిశుండుమన్నఘనిదుకులకున్
లోనైనెమ్మదియందునఁ
దానెంతయునబ్రమందితలపోసనిటుల్.

సాఫేరి - ఆది.

పల్లవి. గంగయోమునుపటివలెనాకున్-గన్చుడెనద్దిరాయామృగేత్తు॥

అ. ప. చెంగటంజెన్నారుచున్నది-చిపురింపుచు లేజవ్యనపుసాగను॥

మి. రంగురక్కులనుగుల్కుచుహా-రంగుగలుగునిద్దానిమణి
రంగువాతెరగాంచిబిగిద్దా-రంగుమదిగ్గాసెదబయ్యదచెరంగు॥

గ. రాలునిదిపాడినంత సెవ-రాలువావ్యాకోరినజవ
రాఱుపలుకులనుపుదనుగు-ష్టాలుబ్రథమంబెట్టుముద్దరాలు

అ. దౌరాదీనివాలుచ్చపుత్త-ల్యారాముంగురులుతుమ్మెదల
బారాసెన్నుదురుసెలకుసం-గోరక్కాగలించెదదమిదీఱు॥

గీ. పశులనుదరంగముల్ నాభివలనసుశ్చ
పిఱుదులనుసైకతంబులుతురుముచేత

నాచునవ్వునురగలున్ గనులమాలు
వన్నెనీర్గంగతనస్యభావమిటుతెల్పు.

క. గంగయగుఁగానిచోని
యంగనయటువంటిదివ్యయాక సైయగున్

మంగోంగుబసిడినానీ

సంగడియనిరాజుపల్లెచానకుననియెన్.

శహనా - చతుర్ప్రస.

పల్లవి. ఎనరిదానవేతరుణీ-వెందుకుంటిపీకరణీ॥

అ. వ. చిప్పరుచేతులకుగరుకువెదురుగడ
చెల్లునెయోడంగదుపజమునకడ॥

ఱ. ఇమ్మురాచసుంకమ్మునీ-కెమ్మోవిమానికమ్ము
కొమ్మానీకటాక్షమ్మునదాటం-గోరెదముమురంపుమోహంబ

అ. నివెపట్టంపురాణిన-న్నేలుమామంజువాణి
నివాడనునిన్నేజేకొనెద్దత్త

నెమ్ముగొనుఖిదియెమంచిముహూర్తు॥

శీ. చోద్యమానీవంటిసుందరియొంటిగ
సీవలిరొడ్డుననిట్లులుంట

గంగకుమాఱుగఁగనుపట్టుజమునవో

వనదేవతవాక్షాకమనుజసతుల

కీసోయగంబేదియెందుకుసుంకమ

క్షుఱలేదునీధర్మకార్యమునకు

ఘునముగమెర్గుబెట్టినవినీతియ్యని

పిల్లుకన్నెవునీవువెల్లడిగను

గీ. గాపుననెనిన్నుగూడఁగఁగాంకుపుట్టు

నెట్టులేతానున్ననీజెట్లుబట్టి

అనుచుదత్తుఱపడుద్దారకనియెనిట్లు

పంచబాణునిఘోటియూపల్లెబోటి.

మోహన - చతుర్ప్రస.

పల్లవి. పల్లెకన్నియన్ సామినా-పైనీకీమనసేమి।

అ. వ. తల్లిదండ్రులచాటుదాన-తత్తుఱపడనేలాయిదివీలా॥

ఱ. వినుచునుంటినీగొప్పనిన్-గనుకవలసేగంగప్ప

మనసిచ్చితినిదరాచసుంకము-మాపెద్దలనొడపర్చుకొనుము-

ఎ. ఎందుకిటువచ్చినావునా-యెదనుజూఱగొన్నావు.

అందకాఁడనానోముపండిన

న్నావినుంచుముంముకలుసుకొందము॥

తరువోజ. అనుచుఁదీయఁగఁబల్సు చాననబోడి

యుర్వీశుమరపించియోడైపైకెక్కి
చనుచండనెదియుఁదోఁచకరాజవూళి

యొద్దుననిలఁబడియోముద్దుగుమ్మ
ననునిటులెడబాయనాయమేనీకు

నబ్బాక్కియనిదృష్టికందినమేర
కనుగొంచుభావిసౌఖ్యముయలంచుచును
దనుఫురంబునకేగెదల్లడిల్లుచును.

క. ఆకలియునిదురసెఱుఁగక

చీకాకుననున్నతండ్రిచెంగటస్తుతుం
డేకతమునగాంగేయుఁదు
వాణియెన్నియతధర్మపథముననిటులన్.

ధన్యాసి - రూపకము-

పల్లవి. ఎందుకింతచింతితండ్రి-యెద్దియనాధ్యమునీ॥

అ. వ. ఎందైనప్రభుఁడవీ-వేమికొదువగఁలైనిపు॥

గ. మత్తువెరిశుండాల-మదమడంచుకేసరిపి
చిత్తముకండఁగనేలా-సెలవిమ్మాకర్తవ్య॥

ఎ. దివిజులైననీవంక- తేరిచూడలేరుకదా
రవిసమాన శేజయిటునిర్కుంగొనఁగతమేము॥

క. అనిపల్కుడునాత్మజునిం

గనుగొనినిట్టుఁడ్సుపుచ్చిక్కుపతిషాలం
బునఁగేలుగదియరాయచు

ననియెనొకంతటఁబ్రసన్నుఁడైయబ్బఁగిన్.

సీ. అన్నయేమందునికనుజులులేరుని
వొకడవెనాకిపుడున్నకొదుక

వనవరతారిమర్దనకేలినిరతుడ
 వసహయశూరుండవయ్యవినుమ
 అనపత్యనేకపుత్రునిసమానంబండ్రు
 గనుకనీకుందోడుగాసుతులను
 బదయఁగోరెదనొక్కపల్లెకన్నియమెన్న
 జమునచెంగటమానసంబుగొనియె.

గీ. ననుచుంబల్కెడుతండ్రితోనాత్మజుండు
 వలికెనోదేవయిదియెంతపనిపనుపుము
 నన్నునాధన్యయాకస్యనిన్నుగూర్తు
 త్వ్యరగనామాటనమ్మబద్రంబుకాదు,

చ. జనకునియాజ్ఞగైకొనిప్రశస్తగుణాన్యతుడైనగంగనం
 దనుడపుడైపురోహితునిదగ్గరుజేర్చిరథంబునెక్కిద
 బుంజనెనంతపల్లెననబోడిసుమాసునిదాడికోడినె
 మ్మనముననిఁఱుత్తలడిలెమాటికిఁగన్నులనీరునించుచున్.

నాధనామక్రియ - మిత్ర.

పల్లవి. అందరానిమూనిపండుదాని-నరసినమాత్రానగడుపెట్టునిండు॥

అ. ప. అందగాఁడురాచగండువాఁ-డగునేనోములపంటనాకుమగండు॥

గ. నమ్మబోరుకన్న వారురాజు-నన్నుగోరెనంచుజెప్పిసతీరు
 నెమ్మనమునకాసమిారువాని-నేస్తముతోడనాపేరుపెంపారు॥

అ. మఱచెనేమునామాటవాని-మరపించినేనేలపడితినట్టేటు
 మరలివచ్చునెనాటిపూటు-కోటమాటునన్నాడదినవ్యాలాటు

సీ. ఆసంజవ్యాటయేకాంతముగానేల

నోడయావలగట్టియున్న దానఁ
 గానిమ్మరాజేలకనుబడినన్నట్టు

మమలుకొల్పునుపోనిమంచిమాట

ఆనవాలైననేనందుటకున్నీయలుఁ

జిక్కించుకొననైతిజెల్లిజూపి

చెల్లేబోపడవపైజెలిమికానినిదచ్చి

వేడుకదీరమాటాడ్నెతి

గ. నింతతడవయ్యెనాదౌరచెంతనుండి

రాయబారమదేమొరోరాకయుండె

నేమిసేయుమనీవంతనిప్పుడెవరి

తోడుజెప్పుదునిస్సిరోయాడుబ్రతుకు.

మంజరి - ధన్యాసి.

గ. త్వరగనంతటన్నంగాతనయుడు-పల్లె రేనికడకేగి

ధరణిపునకతనికూతునిమ్మునెము-దంబుతోడుజెలరేగి॥

అ. అప్పుడోడదౌరయనెభీష్టునీతో-నథిపుడునామనమలకు

దప్పుడనదురాజ్యంబునొసంగ-స్వగదులాతివారలకున్॥

3. నీవుయువరాజువైతివిగదయిక-నీసుతులకురాజ్యంబు

రావలయుగానజతపడదీకా-ర్యంబిదియునిశ్చయంబు॥

4. అనిపల్కెడునాదాశవిభునితో-ననియెన్ శాంతనవుండు

అనుమానమేలప్రతిజ్ఞ చేసెద-నందఱునిచటవినుండు॥

కన్నడా - త్రైపుట.

పల్లవి. నేనొల్లనికరాజ్యభోగము-నీమనుమలేయేలనీ॥

అ. ప. భూనాథుండునీకొమారైయు-మోదవార్చిధిందేలనీ॥

గ. బ్రతుకువరకున్ బ్రహ్మచర్య-ప్రతమునేగావించెదన్

పీతముగానాకన్నతండ్రికి-బుణముతీర్చుతరించెదణ॥

చ. తనయుడుకర్మినాడనిముదంబునఁబొంగెడుతల్లిదండ్రులన్

మనమునఁగుందనీకకడుమన్న పతోడుతవారియాజ్ఞ చో

ప్పునజెరియంచుచుంటవిధిపుత్రునకుంబిత్రుకార్యసిద్ధికై

కనుకప్రబత్తిజ్ఞనీవిధముగానానరించితిధీవరోత్తమా.

శీ. రాలనీచుక్కలుకూలనీకులగిరు

లిలఁగ్రుంకనీవార్ధలింకిపోని

ఆకస్మికముగసూర్యచంద్రముల్గతుల్

దప్పనీజగమెల్లతల్లిడెలని

పిదుగులుగురియనీ పెటలిబ్రవ్హండముల్
పేలాలపోలికంబేలిపడని

ప్రశ్నయము పెట్టనీ భైరవుండుత్రిశూల
ధారుడైఘాల నేత్రము తెరువని

గీ. యేదియొక్కెనుగానియొక్కింత యైన

నాప్రతినతప్పిపోవమనమ్మవలయు
అఖిలపావనినాతల్లియయ్యనేని
ధర్మవేష్ణుదునాతండ్రితప్పుడేని.

మంజుగతి - కల్యాణి.

గ. అపుడుజననివహమతనిప్రతిజ్ఞకు-నంతరంగమునఁబొంగే
నుహాఖ్యలతనికిదేవప్రతుడనియున్ భీష్మఁడనియొసంగే॥

.ఇ. పల్లెతేడుతనకొమారైకుంబలు-భంగులశ్రంగారించి
పల్లకినేక్కించిభీష్మఁవెంట-స్ఫంపేన్ సంతోషించి॥

3. శంతనుడుండనకోరికతీరగ-సత్యవతింబెండ్లాడి
సంతసమునభీష్మఁతోననియోశి-ర్మముననతనిముద్దాడి॥

కాంభోజి-రూపకము.

పల్లవి. కొడుకయింతటిపిత్రుభుక్కిని-గొన్న వాడవానా॥

అ. ప. పదుచువాడవునాకొఱకిఱు-బ్రవ్హాచారివైతివానా॥

గ. ప్రతినఁజేసినావుగనుక-రాజ్యభోగమొల్లననుచు
బ్రతుకుమువరమిచ్చితీగా-వలసినయనాన్నట్టుముద్దు॥

గీ. చెలఁగితలిదండులయభీష్మములనుదీర్చు

పుత్రులకునిశ్చయంబుగఁబొంగరాని

పదవులుండునెధరణిలోపలసమ స్త

జనులకుంబిత్రుభుక్కిరసాయనంబు.

చ. వరమునిభావనాపతితపావనసంతతసంప్రితావనా

దురితవిదూషణావిబుధతోషణనిర్మలవేదభాషణ-

స్థిరచరరక్తకాయసురశిక్షకసన్నవనీతభక్తుకా

నిరుపమధీరధీసుగుణనిరధిరాజితపార్థసారథి.

క. సిలగిరీంద్రవిషారా

శ్రీలలనాచి త్తువోర్ప్రశితమందారా

కాలపయోదాకారా

లాలితబుద్ధావతారలాలసదూరా.

మంజుగతి - ధన్యసి.

గ. అవధారుశంతమండఖలాభీ-పైహికసుఖములమించి

దివి కేగెనిరువురంగొదుకులన-త్వ్యవతిషాందునంగాంచి॥

అ. అంతభీష్మందుజనకునకుందా-నపరక్తర్తుమొనరించి

సంతసించెదనపెద్దతమ్మునకు-సకలరాజ్యమర్పించి॥

ః. సత్యవతియుక్తపెద్దకొడ్డుకొక్కు-సంగరమునమృతిచెందెన్
అత్యంతబలుఁడతనియనుజుఁడుప-ట్లాభీపైకముంబొందెన్॥

ఔ. పిన్నతమ్మునికిఁబెండ్లి సేయుటకు-భీష్మఁడుక్కాశీనగరిన్

బన్నగఁజసెనచటిరాజుకొఁతుల-స్వయంవరముజరుగుతఱిన్.

సీ. అట్టులేగి భీష్మఁ డసమానవీర్యండు

క్కాశికాపురీశు కన్యకలను

రథముమాఁడ మువ్వురం బెట్టికొని యటఁ

గఁసు భూషించిభుల కనియె నిట్లు.

శంకరాభరణము - రూపకము.

పల్లవి. వీరులున్న నెవ్వురైన-వీరలవిడిపించుకొండు॥

అ. ప. పోరిలోనమింకుఁగల్లు-భుజాబలముచూపరండు॥

ఔ. తమ్మునకుంబెండ్లి సేయఁ-దలఁచీవీరిఁగైకొంట

ఇమ్ముహిలోరాతుసోద్వ్య-హామ్ముక్కాప్రియధర్మమంట॥

మ. అనుచంబలైడుగంగసూనుపయి నానాస్త్రాల్చి సాశ్వదిము

ఖ్యన్మపాలుర్గురియింప వానినడుమన్నండించి భీష్మఁ డనే

కనరాథీశుల నెంతయున్ విరథుల స్థానించి యడ్డేమిలే

కనిరాయానముగా స్వకీయపురి వేడ్కు న్నోచ్చె బ్రఘ్యతుఁడై.

గ. మువ్వురందంబ యొకకస్తు యివ్విథమునఁ

బఁికె నోయయ్య సాశ్వత్యనఁ బతిగఁగోరి

యున్న వానను నాతండ్రి యొప్పకోనియె

తిరిగి నట బంపు మన భీష్ము డరసి యరసి

గీ. విరసు లోకన్నెలం బల్మేష్టే పెండ్లి

సల్వరా దసురకృత్యము జగతీయందు

నందజీమతంబు నద్దియే యమనుచు నంబ

నాపగానందనుడు మళ్ళీయంపే ద్వరగ.

మంజరి - కాథీ.

గ. అంబసాళ్వపతియొద్ద కేగివృ-త్రాంత మెల్ల విన్నించెన్

ఎమ్మెయిసమ్మ తింపకతఁడుదాని-నిల్లు వెడలగౌటించెన్॥

అ. ఆచెలియకడుతిరస్కరింపఁబడి-యమిత్శోకమువహించెన్

దోఁచకెద్దియుంద్రోటిలవడుచుం-మదికిట్లులందలంచెన్॥

కాథీ - మిత్ర.

పల్లవి. ఉపాయంబేదోయామాఁద-విధీన్కైనందయలేద॥

అ. ప. అపారంబాయెనావంత-యయ్యయ్యయ్యేమావింత॥

గ. కట్టానల్లురిలోనగు బాటు-కడుసైనుచెట్టుల్ మనుపోటు॥

గీ. తప్పు సింగారఁమొనరించి త్తల్లిదండ్రు

లంప నేల స్వయంవర మాడఁగ నను

సాశ్వత్యు దంగీకరింపఁడాజాడ తెలిసి

యోటమిం బొందువానికిఁ బాటి యున్న.

గీ. గంగనందనుఁ డింతకుఁ గూరణంబు

వాని సాధింతు నేఁ దప మూని యైన

కాపురము లేక యుండుటకన్న నాఁడు

వారికి స్వేతగౌప్య యాపదలు గలవె.

మంజరి - ధన్యసి.

గ. అనితలపోయుచు ఫ్యూరతపోవన-మునకంబయొంటినేగఁ

మునిలోకముదానిచరితవినియ-బ్యురమునఁజుట్టున్నఁగె॥

అ. ఒకతపసియుచటనాఁపెముత్రాత్త-యోడకుమనియచ్చానన్

సకరుణుడయుతన నచ్చెలికాఁడగు-జామదగ్గికిబిరానన్॥

3. గనుపర్చినబరశురాముడో పే-స్వాతుననియభయమిచ్చేన్
ననబోడిన్యోంటఁజెట్టుకొనికరి-నగరికిన్యోగవచ్చేన్॥

గీ. గురునిరాకఁదెలిసిబిరబిరభీష్మండు
పెద్దనిధినిఁగన్న పేదవోలె
మిన్న ముట్టియతనినన్న ధికింజని
వినయముననుప్రమేయక్కియనియెనిట్లు.

మలయమారుతము - చతుర్శ.

పల్లవి. కోరనికోరైనీదర్శనమయ్యెను
గురువరేణ్యయే మోనాభాగ్యము॥

అ. ప. వీరాగ్రణినాపాలికైవతము-భృగుకులాభిచంద్రమానీంద్ర॥ ५

ఱ. కామితంబేమినీకుసంపూర్ణ - కాముడవుగదాదేవా
స్వామిధర్మమార్గముననియోగించు-సలిపెదనాపనిప్రాణమిడియై
తరువోజ. అనిపల్చుభీష్మనకనేజామదగిన్న

యోయయ్యయాయంబనోగిఁదెచ్చినావు
గనుకనాశ్వరుడుదీనిఁగైకొనననియై

జెలువననాథగఁజేయఁగనాదు

వినుమయిద్దానినీపిన్నతమునకు

బెండ్లిసేయుమునాకుప్రభియుముగనీవు

వినకున్న చోబంధువితతితోనిన్ను

గూల్చెదననగంగొడుకిటుపలిక.

సారంగ ఆది.

పల్లవి. ఏమిధర్మమో-సామాయిట్లం తేనీ॥

అ. ప. కోమలింబరునిఁగోరియున్న దానిఁ

గూడునేనాతమ్మునికింబెడ్లిసేయు॥

ఱ. చంపెదనంచునక్కజంకింపనేలా-జంకునెయుత్తమ
క్షత్రియండగునేని॥

మ. తలిదందులురులాప్తులయ్యఁగడుమత్తంబెనచిత్తంబులో
నలువురోయినప్రోవవోకనెపమున్నల్చించియాతీరునం

బఱుదు రైవముపాటునన్నభముదపుంజెప్పనేజేయుటె
ట్లులునిక్కుంబుగధర్తువీరులకు లేడోరక్షకుండయ్యెడన్.

తేదారగాళ - ఖండ.

పల్లవి. నీకరపుమేటివిలు-నేన్నచవిజూచెదో॥

ఆ. ప. నీకరుణసాగెదనునేబాహలజుఁడగనుక
త్రియుండనుగనుక ||

ఒ. మున్న రాజులనీవు-బాలియంపగాంగేయు
డున్న చోఁజ్ఞేలునే-యుల్లపుంబండువుగా ||

అ. నేనొంటివత్తుమన-మెక్కుదమురథములను
ప్రాణంబులాసింప-నన్యయ్యునుచో ||

సీ. ఆనాఁడునీకునన్న ప్పగించెనుదల్లి
పరమపావనిగంగవడసినాఁడఁ

నీకుపన్యిలువిద్యనిర్భయంబుగధర్తు
యుద్ధమునన్న ల్చియుండువాడ
జెలియంబజగడాలచీలియద్దానికా

రణముగాగురుశిష్యరణముగల్లే
నమృతుఁడవాధ్యఁడవాచార్యఁడవునీకు
శరపుష్మములపూజసలుపవలానే

గీ. ననుచురథములఁడెప్పించియందునొకట
భాగవండగ్గిరాముఁడుప్రబలియుండ
భూసురాశీర్యచనములఁబాందితక్కు
రథముపైభీష్ముఁడెక్కునుర్ఱునుతింప.

సీ. కెంజడల్ ముడ్డివెచిమంజులముగమూళి
పైనిరుద్రాక్షలవరుసఁజుట్టి
పీరకాచనుగట్టిబెబ్బుల్లిల్లోలుపై
దాల్చిమూఁపునజన్నిదంబులమర
మొలఁబెట్టిఖచ్చాంగమునువిల్లుచేబెట్టి
చండభాస్కరుని తేజమునమిాతి

సింహాగ్రజ్జలుచెవుల్ చెవుదుపర్చుగ్గేబ్రు
యూగ్గైకణంబులనష్టులుమియ

గీ. భృగుకులాగ్రణిరాముండువీరవశాసి

శాంతనవుబిల్చుగ్గద్దించిసంభ్రమించి
టంకృతులొనర్చుగిరులువడంకునటులఁ
బల్కెనిటుమేఘుగంభీరభావణముల.

అశాణా - చతుర్స్ర.

పల్లవి. కాచుకొనుమునీయసుఫుల ఫోరసం-గరమునన్నపడింభు॥

అ. ప. ఆచరింపువైతిమాముకొజ్జు-అనుభవింతువిపుదుసిద్ధపడుము॥

గ. జనన్నినైనగురునాజ్ఞ పట్టినే-అంపినవాఁడుసుమూ

కమకనామాటవిననినిన్ని పుకు-ఖండించెదదివ్యాస్తుశ్శస్తుము

మంజరి - భైరవి.

గ. అనిశ్చరవర్షుముగురియంపఁగుగు-ననుమానముభీష్టుండు
గొనుచుఁడున్ను (గాచుకొనకతీఱని-కోర్కెఁబోరాదుచుండు॥

అ. అస్త్రములకుగ్గబ్రుత్యుస్త్రుములేయుచు-నవలీలమెప్పుగాంచు
స్వస్తీసమితివిమానమెక్కిపు-ప్పువర్షుముంగురియంచు॥

క. పొరఁబోరిబాణములాకసంఖునం-బోడియైరాలఁగుజోచేన్
మరిమరిసురత్తిమహావీరులస-మానబలంబున్నె చ్చేన్॥

గీ. ప్రతిదినంబిట్టుపోరుప్రభాతముమొద

లరుణుడుంగ్రుంకునందాకజరుగుచుండు
గంగుసుతుఁడొక్కునాఁడుభాగ్నమున్న
పుచ్చియూతనిగనితలపోసెనిట్టు.

యందుకులకాంభోజి - మిత్ర.

పల్లవి. ఈగనైనవాలనీక-నేగొల్చుతినిన్ను (దొల్లి॥

అ. ప. ఈగతినోనరించితినా-యుప్పుడాచార్యదేవ॥

గ. నిటలమునందుగ్గొన్నెత్తురు-నిర్మర్మంబులవలెబోర్డు
కటకటనీకిట్టుసేయు-గావ్రాసెనాక్రూరవిధి॥

నీ. పెద్దలేయుక్కప్పాడెద్దియోకతమున
 ను న్నత్తులైయుండనున్న వార
 లర్పముగా మేలునాచరించుచికిత్స
 సేయఁగవలయుహింసింపరాదు
 తన్నాచుకొనుటలో దప్పనుగార్యంబొ
 కప్పాడీతీరుగా మెప్పాలేక
 అందజికొఱకునే బ్రాణంబులొడ్డితి
 గురునాజ్ఞ పట్టియాదురముగాలై

గీ. కులముపనిపట్టుమిక్కి లికోపికనుక
 మూర్ఖ దేరినవెన్నునీభూనుసురుఁడు
 నన్నుఁబోనిచ్చెనేనినన్నంగనాకు
 మంచిమాటయుఁదక్కు బ్రాహ్మణహితమగు.

క. గంగానందనుఁడట్లుర

యంగాభాగ్రవుఁడులేచియూగివెనుక యై
 పొంగుతరంగమువలెము
 న్నుఁగవయుచునతనితోననుగభీరముగాక.

తోడి - రూపకము.

- పల్లవి. భళిరాత్త్రియపోత-బాగుభాగునీసేత||
- అ. ప. అలసటఁబెట్టితివిన-నాన్ని తేరినశిష్యుఁడవు||
- ఉ. పారవశ్యమయ్యేనేని-బ్రాహ్మనిష్ఠనటులమరలఁ
 దేరుచుఁబగతురనోర్చుట-వీరధర్ము మిదియెసుమించా||
- అ. అంతంతకులైబజ్యరిల్లు-నాఱదుమతోస్తో పాగిన్న
 అంతకునైనన్నంపెద-నకటబాలకుండవివు||

గీ. అనఁగభీష్యుండుగురుఁడు తేరినవిధంబు
 గాంచిసంతోషమునమించికరము లెత్తి
 గ్రముక్కివినయంబుతోబల్కునిక్కురణిని
 వేల్పులైల్లరువినువీధిఁబిచ్చులింప.

చక్రవాకము - థింద.

పట్లవి. ఏనీనేర్పున్నస్తి-కృపగదాగురువర్యు॥

అ. ప. నామినేటికిఁబోరు-చాలుసూర్యఁడుగ్రుంకె॥

గ. శరణుచొచ్చినయంబ-చాడీలువినియుట్లు
చెఱపజ్ఞాచి తేనిదు-శిష్యునన్యాయముగ॥

అ. పరమహక్షానివినీకుఁ-బంతంబుదగునయ్య
దౌర్చగెదిన్రాఘములు-దుర్గాయంబునకొప్పు॥

గీ. అనుచుసాజన్యనిధిట్టైననాపగాను
తుంపుభార్గపు సత్తురుందుడిచినలయు
సేవలూనరించియాతనిసేవుబ్రాంది
సదనమున కేగేఁఁగులు సంతసింప.

మంజరి - చతుర్స్ర - మోహన.

గ. అంతనంబభృగురామునిచెంగటి-కర్మినేవలూనరించి
యెంతయునడలుచునిట్లులవాకొని-యెంగస్తి భులనించి॥

అ. నమ్ముకొంటినీపరాక్రమంబున-నాపగదీఱునటంచు
వమ్ముయ్యేనీదు శౌర్యమాభీష్మ-పట్లనాపల్సు లెంచు॥

ఖ. మునుపటిబీరమువెన్నుఁ బెట్టుమో-ముదుసలితాపసినీపు
దినములిర్పుడయ్యుగాననికనా-ఫీరునిజయించలేవు॥

ఇ. పాపమునాకొఱ్ఱకైనీవీగతి-బడదెబ్బులుతినాన్ వా
ఓపికతప్పినవాఁడుమునివృత్తి-నుండుటయెమంచిదేవా॥

మ. అనునంబంగనిపిన్న నవ్వోలయఁగానాభార్గపుండిట్లువా
కొనియెంగామిని రేపుచూడుమతనింగూల్సున్ని జంబేసెయ
లీనఁచోబాలుఁడుభీష్ముఁడెంతవినుమాలీలన్ను ద స్తాళితాఁ
కినఁజీవించు నెబ్రహ్మమెననికశంకింపంగసీ కేటికన్.

క. అనిపల్సుపరశురాముని

గనిసంతసమంచియంబుకై దోయిమొగి
డ్రినుతించెనంత తెలవా
రినతోడ నెభీష్ముఁడుకృతకృత్యుండగుచున్.

శీ. వెదుదవక్షంబునవీరగంధముఁబూసి

గళమునసుమమాలీకన్నరించి

మొలమీఁడుబచ్చనివలువనవుర్చినా

దములకుననుపదీనములువాడిగి

ముంజేతుగంకణంబుఁడార్చి భాషాలయు

గమునంమరత్తుంగదముఁగువెట్టి

గోపుశిరంబునగుచ్చఁగ్గాజ్ఞాణిట్టి

ప్రతులముత్తేపుటంటుపోవుఁగాంచి

గ. బాలసూర్యంసుపూర్యాద్రిపైనిమొళయు

సట్టుభీష్టుండురథమెక్కియరుగు దేరఁ

బరశురాముంసుపటపటపండ్లుకొరికి

యట్టహాసుభుతోడుతనిట్లులనియె.

గమక్క్రియ - చతుర్స్ర.

పల్లవి. నిన్న టెజయమునకుబ్బిగర్యంచు-నీపనిపట్టుదనేఁడు॥

అ. ప. పిన్న పెద్దతారతమ్య మొళుఁగవ-పీచమడంచెదఁజూడు॥

ఒ. కండప్రొవ్వు మెండునీకుఁగలదని-కన్న గానవునుమారా
కొండయెంతవజ్జమెంత తెలియవు-కొంచ్చెమెననారార॥

క. మొన్నటివాఁడవు తెలిసిన

తెన్నునఁబెద్దలసదిర్చి తెగనల్లెదునీ
కన్నముకడుపుచల్లుఁగ

నున్న నియుబ్రితికేదే మొయోకుప్రొ.

శీ. ధర్మనంగసత్స్తుర్ముపెద్దల

వర్తనమునదానిభంగిదోఁచు

నీతిగల్లినసర్వభూతహితంబగు

బ్రహ్మబుఘులతోడవామతగదు

లతకుఁబందిరిమాడ్చిరమణికిమగనిని

జతకూర్మఁదలఁచుటజడ్చితనము

పిల్లనుగ్రహ్మదా వెక్కి - రించినయట్లు

గురునకుశిష్యంపుగఱ పెదగవు

గీ. యోవసమదంబునందగ రెదురనిమ్ము

కొమ్ములందా కిధీకొనికొండమాద

సహజశత్రువునాకునీక్కత్రజాతి

గనుకనిఇద్దుంటుజైల్లినఁగాచుకొనుము.

మంజరి - థన్యసి

గ. సంగరమునకు న్యేనుదీయకుంట-క్షత్రియధర్మ ముగనుక

తంగాచుకొనుటయందుభీష్మంపు-తవిపోరాడెవెనుక॥

అ. జామదగ్గిగాంగేయునిధనువుం-జప్పునంద్రుంచితగిలి
యేమమాయయోసారథినడంచి-యేసేశరమగ్గిరగిలి॥

ః. బాణపాతమునసోలిరథముపై-బడినసుతునిబ్రోవంగ
శోణితమొత్తుచుబగ్గములబట్టి-చూపట్టదివ్యగంగ॥

ఄ. సేద తేర్చికొంత రేయకిల్లుం-జేర్చియవృశ్యతుజెందెన్
ఆదేవప్రతుడిట్లనుకొనెమది-నత్యశ్చర్యముబొందన్॥

సీలాంబరి - రూపకము.

పల్లవి. ధర్మయున్మమునఁజావక-తప్పితిసేలా॥

అ. ప. క ర్మమనుభవింపకుండ-గడచుటపీలా॥

గ. బవరమునందెన్నడిట్టి-భంగ మొఱుగను
అపుగానిమ్మెట్లున-నాడితిరుగను॥

అ. పోరుగల్లియరువదొక్క-పూటలాయెను
ఓరువలేనైతిథైర్య-మూడిపోయెను॥

సీ. పరువుమాలినపనిబ్రహ్మచెప్పినగాని

నీతిమంతుడు సేయసైటుకొనునె

బ్రాతుకునందాసచేరణమునకెందైన

జంకునేయత్తుమక్కత్రియంపు

పరశురామునిశ స్తువహ్నిసైపగరాదు

నేడెఱీగితినదినిక్కముగను

ఇట్లులేయగుచుండునికఁబోర్సానర్పఁగఁ

బ్రాణముల్పోవయ్యవరముకతన
తప్పుత్రోవనుద్రోక్కింపఁదలఁచినన్ను

హింసపెట్టెదుగురునిజయింపఁగల్లు
దారియెద్దియుఁదోఁచదారారమంచి

పట్లవిఘ్నుంచున్నల్లేర్పైనిబండి.

చ. తనుశరణంబువేదునేలఁత్న్యదిఁగాతునటంచుఁబల్మియ
మ్మునివరుఁడిట్లుపంతమునుబూనినవాడలజామదగ్గికిం
గినుకస్వభావమాగురునికేలనుగూలినమేలెకానియ
య్యనఘునిగెల్లుమార్గమొక్కెననుగల్లదెధర్చుసిద్దికే.

మంజరి - కాథీ.

గ. అనితలపోయచుశ్శన్ వేదనల-నలసటఁబడినిదించి

కనుమూయథీష్టునకుస్వప్పుముననో-కమహాత్ముఁడుకాన్నించి॥

అ. పలికెనోయయ్యనీవంటిమంచి-వానిన్నావఁగుఁబూని
నిలిచెదరెప్పుడునర్యదేవతలు-నీవొండుచింతమాని

3. ఇదినొసవ్వోహనాస్తమ్ముదీని-నేసిభార్గవుజయించు
సదమలమత్తివైసీతిశాలివై-జగమునయశంబునించు॥

4. కలగనియట్లులమేలుకాంచిగం-గాసుతుఁడుసంతసించి
తేలవారినతోనెయుధమునకే-తేంచెధైర్యమునమించి

5. దేవతాప్రసాదంబునఁదేజరిల్లి

యొడలినొప్పులువాయఁగనుత్సహించి
సమదసింహమువలె వచ్చుశాంతనవునిఁ

గాంచియెలనవ్వుతోడభార్గవుఁడుపల్గు.

బిలహారి - ఖండ.

ప్లోవి. నిన్నునరసచ్చతివి-నేడున్నపనిదీర్చు

నన్నెఱుఁగుఁగుమూఢ-నపమదారూఢ॥

6. తల్లికొక్కఁడవంచు-దయఁజూడరాదునిను
చెల్లురేయబ్బడం-చెదనొక్కఁక్కుత్సణనునను॥

భీష్మ - ము.

క०. జ్ఞానలవదుర్విదగ్భూడ

మానవునీకున్న బ్యాధిమాటపినవుగా

నీనీతినిన్న గాచునో

కోనావుండిట్లుగంగొడుకువచించెన్.

శ్రీరాగము - చతురస్.

పల్లవి. శరణుశరణుగురునాథపరాత్మ ర-సంయమివరపరశుధరభూ

జ్ఞానిఖండననిష్టురమూ-చార్యకృపాబంధురమునిసింధుర॥

ఱ. కరుణాజూడుమపరాథరహితునన్న - కార్యముంజేయనీకునే
వెరువజంకింపఁబోకువే-దెరపిసల్పుముమ్మాటికినీకు॥

అ. ధర్మహానియేమాత్రమైనస్తుతయుస్మరింపఁబోనునా

తనువున్న ఉత్కునేనునిజవాను॥

గీ. చెల్లుననిపెద్దలమనితోచినవిధమును

జైలఁగిసంసారులకుభాధసలుపరాదు

గీతిమాలినయశుడుమన్న ఉపఁడగదు

గురులనైనమత్తెట్టిభూసురులనైన.

గీ. తమకులాభ మెదియుఁడలపోయకెంతయుఁ

బరులకొఱకుపాటుపడుచునున్న

పిన్న వారికై నఁబెద్దలకైనను

మంచిచెడ్డుదెలుపమనసేసాక్షి.

గీ. అస్త్రసన్యాసమునరించియయ్యుగము

తిరిగిక్కుత్తియులంజంపఁదివిరినావ

అనుచభార్గవుమిఁదవోహనశరమ్మ

నంపఁబూనిననారదుఁడ్డువచ్చి.

బేగడ - త్రిపుట.

పల్లవి. ఉడుగుమోహనశరముభీష్మఁడ-విడువకుమనీగురునిపై॥

అ. ప. పుడమిసురులకవజ్ఞసేయుట-భూపథ్థర్థముకాదుసుమయుడుగుడుగు

ఱ. తండ్రికొఱకైబెహ్మాపర్యవ్ర-తంబుపట్టినధీరుఁడా

నిండేనీయశముబ్రహ్మండము-నిజముగంగకుమారుఁడా॥

అ. నీతిశాలివిధర్తమూర్తివిసీకుసముఁడేడీభువి
ప్రీతిఁజెందిరిసురులునీషై-త్రిజగ దేకప్పిరుఁడా॥ యుదుగుదు;

ఒ. న్యాయమునీదిభాగవుడుదారతపోనిధిచండవిక్రముం
డీయెడనిన్ను నిట్టులఁబర్తుయొనర్చెనుగానివేరుగా
దాయనవేయనోళ్ళనినునందఱిప్రోలుసుమెచ్చుచుండునెం
తోయనఘుండవంచుఁగుదోర్చులశాలివటంచుభీష్ణుఁడా.

గీ. కనుకనీవేగిగురుపదవనజములకు

ప్రొమ్ముక్కమాతుడునిన్ననిముదముఁజెందు
అనుగభీష్ణుఁడటులఁజేయనతనిభక్తి
కెంతయున్నెచ్చి భాగవుట్టిట్లులనియె.

కేదార - ఖండ.

పల్లవి. మెచ్చితినినీదుగురుభక్తికివినీతికిన్ మేలుమేల్యరమడు,
గుమోయిగాంగేయ॥

ఒ. నాఁడురఘురామునకు నేడునీకొడ్డితిన్
నాకింకరణ కేళిఁజేయువేడుకదీత్తి॥

అ. తనయంతవాఁడుతనశిష్యుడైనసుగురువు
తనియుఁడన్ను ఉబోలు-తనయునకుఁడండ్రివలె॥

గీ. అనుచుఁగనుఁగొనవచ్చినమునికులంబు
చంతుడననీతికై యుబ్బిసంతసించు
పరశురామునితోడ దేవప్రతుండు
ఫాలమునుఁగేలుగవమోడ్డిపలికెనిట్లు.

సింధూరా - చతుర్స్ర.

పల్లవి. శరణువేడననిన్ను మన్నించుము-గురువ రేణ్యనన్ను॥

అ. ప. ధరణిలోనదుష్టులదునుముఁగనవ-తారముత్తినావు
సత్యము దేవుఁడీవు
పరమపురుష నేనననెంతవాఁడు
బుణుతీంచు నెసుతునేండైనందండ్రి॥

८. కోరుమంటివరమడుగుమనుచునను॥

గోర్కులేవినాకుబ్రహ్మచారినైననాకు

కోరెదైననుదయసేయుదయా

నీరథిధర్మానక్తిగురుభక్తి॥

తరువోజ. అనుచుసల్లాపముల్పాయిగసల్పు

గురుశిష్యలగ్ననిసురమునిమొదలు

కనువారలెల్లరుకడుచోద్యమంది

సంతసించిరిగానిచలముననంబ

యనఘుభార్గవరామునప్పుడుతెగడి

గంగాసుతునిమాదగ్గెలపగతీర్చు

కొనకుందునేవేనుతనువెళ్లియైన

ననిపట్టుదలమాఱనరిగెనేష్టుచును.

९. ఛాంతనవుండుభార్గవునిసత్కృతిజేసితదాజ్ఞాబొందిశు

ధ్వాంతముఁజేరినత్యవతికంతయువంతముఁజెప్పియూపెచే

నెంతయుదీవనల్లానిమహీంచలయంబునథర్మార్గమ్ము

క్రైంతయుఁడప్పుకుండజియించుచుండెజనుల్పుతింపఁగ్గ.

१०. అమ్రూరవరదదేవత్రి

పీక్రమశ్రీకృష్ణమవనవిశ్రుతక్షీర్తి

చక్రధరజగన్మాధా

యత్రోధనబోధమూర్ఖయాత్రితపాలా.

పంచామరము.

నిరస్తావబోధమాపనీల్పైలమందిరా

స్ఫురత్తుతాపలోకదీపసుసిరాశ్రితేందినా

విదించివంద్యపీతమాంద్యవేణుసంగతాధరా

పరాత్మరాశుభంకరావిభాస్వరద్దదాధరా.

మంజరి - చతుర్ప్రశ్నారవి.

११. అవధరించుధృతరాష్ట్రిఁడుపాండుద-రాధిపుంపసోదరులు

భువినేలిరిభీష్మానుజపుత్రులు-పూతయతోమేదరులు॥

- అ. ధృతరాష్ట్రీతనూజులునూర్యురు-మఱియేవురుపాండుతనయులు
తతపరాక్రములుదాయముకైయు-ద్వాడిరికాంగ్రదమయులు॥
- ఒ. కారవులుంబాండనులుతనకొక్కె-గతియైనన్నిభీష్మందు
పోరాడేథార్తరాష్ట్రీపక్షమును-బోషింపంబడియతందు॥
- ఓ. కారవసేనాపతియైతొలుతం-గాంగేయుదుపదినినముల్
కారుచిచ్ఛవలెదహింపజొచ్చెన్-ఘునపాండవభటవనముల్॥
- క. ఒకనాటియుద్ధమునవిల
యకొల్చైరవునిమాడైనతిరాంద్రుండై
సకలారిసైన్యమున్నే
లకుగోలకుఁడెచ్చుభీష్మలూవేమందున్.
- శీ. విరిగెదునదరములొరిగెదుగుప్రము
త్రైపదుసిడములుద్రేష్టుకరులు
బంతులవలెద్రుష్టుభటులకీరంబులు
మొత్తంబులైయాడుమొండెములును
పొడియగుశస్త్రాంశ్రీస్త్రీములుమూల
బడినసారధులుమార్చిల్లినరథికవరులు
ఘునరాసుతోసూంసఖండము
లేరులసాబగునబారెదుళోణితంబు.
- శీ. గలుగునట్టులపాండవబలముద్రుంచు
భీష్మవిక్రమముంజూచిబీరమెడలి
యున్నవన్ననుబరికించివెన్నడపుడు
శలసుబరంచియట్లనెదాల్చైదౌరగి.
- ఆరబి - చతుర్శ.

ప్రశ్న. కనుగొంటినయ్యరజునుడామన- మొనలజించి చెండాడుభీష్మనిన్.

అ. ప. వినుమేనూరుకున్ననొకక్షణమున
విరిగిచెడదెపాండవబలమంతయు॥

గ. ఒడఱునొచ్చికడునడలుచుండేసీ-పడగనున్నహనుమవినుమ
యుదుగువెట్లలేకగుప్రములెటుల-పడకుచుండేగనుమ॥

భీషణము.

సిదుగులవలెబమశరములకీనున్
వేరచిత్తోనిజమనుమాయినుమార్ ||

అ. దేవదానవులకైననసాధ్యాడీ- దేవవ్రతుడు తెలియుమా
వీనిచేవైసైపనీదరమా
యాపీరుసిపుడుమనుమాడెదనేనీచక్రమునసుమానీ
వెంతయునన్నడ్డకుమాముమ్మార్ ||

క:

సీ. ఘననీల దేహమందునమెర్పుచెల్యున
వలెవాటుపసిడిదుప్పటిచెలంగ
కుంభినియదరఁగుప్పించియురికినఁ
గుండలకాంతిదిక్కులకుఁబక్కు
కరళాభినముచక్రప్రచండార్మని
కలరుకెందమ్ములైయత్తుల్లాప్ప
కొపంబువజ్రమైనసాగనట్టహస
సమ్మగంభీరగర్జనముగాఁగ

గీ. దేవదేవుడుకృష్ణుడుదీనబంధ
డ్డర్చునునిగావజనులెల్లునబ్రమంద
పోవుచున్ననుఁబట్టియూపులకు వెంటఁ
బడిసవాక్రుచ్చేనిట్లులఁబార్థుగాంచి.

కామవర్ధని - రూపకమ.

పల్లవి. విషవిడుననుఁబట్టై దెంత- వెడఁగువోనరుఁడా ||

అ. ప. ఉడిపెదభీఘుని తేజము-హోజయపరుఁడా ||

ఱ. నీకొఱకయిగాంగేయుని- నేఁదెగటార్చైదను
లోకింపుముశత్రులఁద్రుటి-లోఁబరిమార్చైదను ||

గీ. అనుచుఁబుళయూగ్ని వలెవచ్చుహరిసఁగాంచి

గ్రిక్కునన్నిభుఁడున్ననువెక్కుడేంచి

అఖులయోధులుపిన్నయంబందిచూడ

ఫాలమునఁగేలుఁగవమోడ్చిపలికెనిట్లు.

దర్శారు - ఖండ.

పల్లవి. నన్నధన్యని జేయనాథవేంచేసెదో
నారాయణసదానందగోవింద॥

అ. వ. కన్నతండ్రీనిదుఘనచక్రమునుదెగి
కలసెదనునీలోనఁగంజాతలోచన॥

ఱ. ఏగ్గతార్థుడైనైతినిదియొరనికోరై
కృష్ణాదీనశరణ్యాయభరాజవరదా॥

ఉ. నివెసమస్తలోకములునీకునునాకునుభేదమెద్దియున్
శ్రీవరలేదటంచుప్రతిచెప్పినయుక్తులునమ్మవచ్చుగా
నీవృధయయైనా తెలివియేమనమాటలచేతదుఃఖముల్
పోవునేసిసుదర్శనముపొందునఁదప్పుదయావయానిథి.

గ. పరమమునులెవ్వనికిదమప్రాణములను
గోరియర్పింతురట్టిస్థిరణమున
నాయసురుపుచ్చుకొననెంచినావుభేరి
త్వరగఁగానిమ్ముననుఁగన్నతండ్రికృష్ణ.

మంజరి - చతుర్స్ర.

ఱ. అంతటఁబార్థుడువాసుదేవునిన్ - శాంతుఁజేసిమరలించే
ఎంతయుభీష్టుడుపాండవసైన్యము-సేపడంచి తెరలించే॥

ఉ. నాటిరేయుభీష్టుసాలికిన్ గృ-షనహితుత్రాం తేయుల్
చాటుగఁనేగిరి మేటివినయమున-సంభృతసామోపాయుల్॥

ః. తమకుజయముగ్గునట్టిమార్గము-దబ్బునజేప్పుమనంగ
విమలయశుడుగాంగేయుడిట్లసమేచిన్నవగవుతనరంగ॥

నవరోజు - ఆది.

పల్లవి. మనుమలారయాసందియ మేలర-మాధవుండుగలుగమాపాల॥

అ. వ. వనజనాభసంప్రితులనుగెల్యై-వ్యారికైనపీల॥

ఱ. నన్నగోప్పచేయుటకుదయచేసి-నాఁడుగాసిశోరి
కన్నలితడ్చుజేయభస్తుములు-కాపెజగములూకసారి॥

భీష్మ = ము.

అ. ఎంతధన్యఁడన్కారోరవచ్చేనా-చెంత్కీకృషుమా ర్తి
సంతసింతునాకీలోకమున-న్నాలుసిట్టికీ ర్తి॥

సీ. ఇప్పుడునన్నజయించునుపాయము

నీరలెరుంగుటకిట్టువచ్చి

నారుగాన్నవబొలుపారమిాయిషుము

తప్పకసమకూర్చుదేవమాన

చేతవిల్లుస్నంతసేపునన్నోర్చుట

వశమానెయెటువంటివారికైన

శరణస్నవానిసమరపరాజ్యఖునిని

రాయుధుస్నేహినేసేయగౌచ

గీ. మిాశిథిండిని రేపునామిఁదఁబంపుఁ

డంగనాపూర్వుఁడోటనేనతనిదిక్కు

శరముదొడుగనుబొర్చుడోచాటునుండి

నన్నగెలువఁగవచ్చునోయన్నలార.

చ. అనవినికృష్టువెంటుఁగోనియండలుపాండవులెంతయోముదం

బునఁదమయున్నిపట్టులకుఁబోయిజయంబరచేతుఁగొన్ని

వినిదెలవారునంతకునుభీష్మునుదారతమెచ్చియాజికిన్

జనిరపుడ్జునుండనియెశోరికిఁగన్నలీరునించుచున్.

భూపాల - చతుర్స్ర.

పల్లవి. త్రిజగదేకవీడుఁడుధర్మత్వుడు-కృష్ణానాతాతగాంగేయుఁడు॥

అ. ప. భుజగశయనయటువంఁపిమహాత్ముని

మోసపుచ్చిపడవేయుటైఱులుచెప్పుమయోనాచేతయేమిావ్రాఁ

ఱ. తండ్రికొఱకున్నిబ్రహ్మచర్యవ-తంబుపట్టినాఁడుభీష్ముఁడెం

తయోమంచివాఁడుకులవృద్ధుఁడు॥

15

సీ. ప్లీలారామిష్మువిడిచేనేమిాతండ్రి

యనిమమ్ముబొడగాంచియూర్తిఁబొందు

బుగ్గిలోనాటుఁబొరలుమాదేహముల్

నిమురుచునుత్తరీయమునఁదుచు

వేమతునూ నేర్చువిదైలన్ని యుఁబరీ
 త్స్తించి మెతుఁగు లెతేఁగించుచుండు
 వింతవస్తువుల బే ర్యోరను మాకిచ్చి
 యందఱమ్మోలమమ్మాదరించు
 గీ. తివిరిమాపక్షమున నెవాదించుచుండు
 నెపుడునభలోనమముగణియించుచుండు
 అట్టిగంగాకుమారులోకై కపీరు
 నెట్లుమోసంబునంబడుగొట్టువాడ.

మ. అకట్టాయింతయథర్చు పుంబ్రతుకిదేలా తాతలన్ భ్రాతలన్
 సకులందీరులమోసపుచ్చికడుహింసంబెట్టియానశ్వరై
 హికభోగంబుంగొననొల్ల కాననమునం దేకాకినైక్లష్టతా
 వకపాదాంబుజచింతనామృతనాస్వదంబుగావించెదన్.

మంజరి - ధన్యసి

१. అనుచునిరుత్స్వాహండై యుండిన-యరునుతో గృహమండు
 ననియేభార్థుఁడానాక్షిమాత్రుండై-యన్నిక్రియలకాత్ముండు॥
२. నేనెజరిపింతునిఖలకార్యముల-నిమిత్తమాత్రుఁడవీవు
 పూనుముస్వథర్చుమాచించుటకుఁబొలియవొరుజంపలేవు॥
३. ఆవరణశక్తిమహిమచేతనీ-కథలమున్నట్లుతోఁచు
 చావుపుట్లువులు లేవునిజంబుగ-జగమిదితొటుంద్రాచు॥
४. నీకన్న నేరెవస్తువులేడని-నిజమెతుంగుమిదినమ్మ
 చేకొనుముధనుఫుసీవునాయాజ్ఞ - సేయకశీఱదుసుము॥
५. నరుఁడుశ్రీకృష్ణబోధచేనెతుకఁబొంది
 త్వరశిఖిండినిభీష్మమీదుబురికొల్ప
 వింతనవ్యవగాంగేయుఁడంతద్రుపద
 పట్టితోఁడుతనిల్లనివాకొనియెను

భైరవి - ఖండ.

పల్లవి. మగవాడైనైతివా-మగువయిష్టునీప
 తగిలినన్నజయింపుదగనోచినావ॥

అ. ప. ఎగుచుమ్మార్కాణములు-నేమూరుద్వాడుగఁజుమ
నగకెనీతోఁ ఖోర్-నాసాటివార్లు ||

ఱ. నాఁడుభాగ్నవుప్రాపు-నన్నోనపోతువా
నేడుపార్సునిదాపు-నీకోర్లు-నాడుగ్గార్పు ||

తరువోజ. అనిశిఖిండినిజూడకావగాసుతుఁడు

పెరజోదులంబట్టినుఇలున్నాడుచుండ
వనమూలియాజ్ చేఫ్లునుండండ
శరములేసెశిఖిండిచాటునుండి
తనువునందుఁబిడుంగుతునుకలఁబోలి
చోరబాతెబాధించుకులుకుటంపఱను
గనితలంబంకించిగంగాత్ జుండు
తలపోసెనిటులతననూత్ లోన.

హరికాంభోజి - త్రిపుటు.

పల్లవి. ఇవిశిఖిండిములుకులైనచో-నింతనొచ్చునా||

అ. ప. పవిసమానములీశరమ్ములు-బ్రతుకనిచ్చునా||

ఱ. మేనంతటన్నాట్టిపైబై-మీఇఁచున్నవి
ప్రాణములజముదూతలటువె-లార్చుచున్నవి||

సీ. బాల్యము మొదలుగఁబ్రతివీరులం

బెక్కు వేలమర్గించితినాలమందు
విసివితింజాలునువెన్ను నిసహితులై

పాండవుల్ బ్రాథింపవారుజయము
ప్రాపించునటుమద్వాధోపాయముంజెప్పి

నాఁడనింతయెకాకనలిననాభు
సంప్రితులకునవశ్యముకోర్కెలీడేరు
నతివృద్ధునకుమేనియాసతగదు

గీ. విజయుడోనుశిఖిండివెన్నేస్కునొదిగి

బెట్టిదంబుగనన్నిటుకొట్టువాఁడు

కానిచూచెదనంచుడ్లైభూని
రథముడిగెనంతభీష్ముడరాతులడర.

మంజరి - చతుర్ప్ర.

८. కవ్యడిభీష్మునివాల్పులకలము-క్రులుచేసియతనిమేన
మువ్వురునబొణముల్నా టినశ్రేమ-బొందియెంతయుచ్చిరాన॥
९. శరముల్నాతగాదూర్పు మొగముతో-శాంతనవుడుధరనోతో
పరమాద్మతముంజెందిరిజోములు-భానుడస్తాప్రికరిసో॥

తరువోజ. తనతాతకలుగులుతలగడగాగ

నునిచిపాతాశగంగనుడస్సిద్దే
ఘునవిక్రముండగుకవ్యడిమఱియుఁ
గురువిభుండాచుట్టుకోలుగట్టించె
జననుతధృతిశాలిశాంతనవుండుతనకు
శస్త్రచికిత్సలనుసల్పనిక
తనువుననుత్తరాయణమగునంత
దనుక్కుబ్రొణంబులుదాజిస్కుబట్టు.

१०. పరమమునుఁచుట్టుబలిసివేదాంతచ
ర్చులనుసలుశుచుండశాంతనవుడు
వినుచునోక్కు నొడువిష్టు దేవునినుతీ
యాచరించెభ్రత్కియతిశయల్ల.

నాటకరంజి - తృపుట.

- పల్లవి. గౌలిచెదనుమదియుండరీకా-తునిశుచినిహంసునిబరున్॥
- అ. వ. తెలీయలేర్వ్యనిమునుతైన-దివిజవంద్యమహాత్తరున్॥
८. జగములనుస్యజియంచి పెంచి-సమయంచుత్రిగుణత్తునిన్
నిగమవేద్యనిన్చువవైద్యని-నిత్యసత్యదయాఖనిన్॥
९. పిన్నకుంబిన్నమఱిపెద్దకుఁబెద్దయగుపరమున్నరిన్
వెన్నునిన్నారాయణనఖల-వేవమయునేనిత్తజీన్॥
३. అగణితములగుతలుకన్నలు-నదుగులున్నసుధామయున్
సగుణానిర్మణభక్తిగమ్యని-సత్యమాపునినెంతయున్॥

ర. ధరణిభారమునూన్ దేవకి-తసయుఁడో ప్రభవిష్ణునిన్
పురుషోత్తమునిసర్వజ్ఞనిఁబుణ్యమూర్తినిగృహనిన్॥

సీ. సూర్యాత్మనిమహాత్మసోమాత్మదార్శాత్మ
జైత్రాత్మనాంఖ్యాత్మసిద్ధభవ్య
యోగాత్మమోక్షాత్మనుమభువనాత్మని
మాయాత్మదోయాత్మమహితసర్వ
వర్ణాత్మగాలాత్మప్రభథితశేషాత్మవే
దాత్మనిసర్వాత్మనండజాత్మ
గూర్చాత్మనిన్ఫునక్రోడాత్మనిన్మహా
బలస్మింపాత్మనివామనాత్మ

గీ. గొఱుతుఁగ్రోధాత్మక్రాత్మకుందికాల
ములనుభోగాత్మాగృహాత్మమోదమొప్ప
జెలఁగుకలాస్యాత్మసూక్ష్మాత్మక్రీనివాసు
శంఖచక్రగఢాధరుశార్ధధరుని.

కుంతవరాళి - సంకీర్ణ గతి.

ప్రా. శరణమామీ కేశ-వరదనారాయణ
పరమేశపుణ్యసు-బ్రహ్మాణ్యదేవ॥

అ. ప. కరుణింపవేనికుమ్రమొక్కెదనచ్యత
కమలాత్మహిరణ్యనాభయమృతమూప॥

ఒ. పరమపదవిఁగోరెదనుశు-భంబుగనీ
భక్తుఁడమేలెద్దియోనాకొడఁగూర్చు॥

ఓ. విష్ణుమయమగ్ని హావియనువిష్ణుమయము
విష్ణుమయమునర్వంబునువిశదబుద్ది
కృష్ణభక్తుఁడనేగానకిల్చిషంబు
నెటులనన్నంటునోజగదీశదేవ॥

ఔ. అంతటఁగృష్ణాపగసుతామలభక్తికి మెచ్చి యెంతయున్
సంతసమొప్పవర్మజ్ఞనిజయ్యనఁదోడ్కునిథీష్ణుపాలిక

త్వంతరయంబునంజనిషామునిబృందముమధ్యనున్న యా
శంతనుపుత్రుభాగవతస్తుముగ్నోనియట్లువాకొనెన్.

గౌళ - రూపకము.

- పల్లవి. మునుపటివలైనిక వ్యా-కుల మైయున్న దియేమది॥ మ
 అ. ప. మనసుపీడకన్న కాయ-కష్ట మెక్కుడందురుకద॥ మ
 గ. ములికియొకటిబొందినున్న బాధసహింపరాదుకద
పలుకోలలునాటునొడలివేదనమతియుదుగునేల॥ మ
 ఇ. ఇటులుండియునించు కేనిదుఃఖముగొండకయుంటివి
దిటుగుగీతండివరముకారణముక దాయింతకు॥ మ
 3. సురల్కునేగలిమిలేములకువ్యారమంచుండ
దెలుపునీకుబోధనేయగలరెయొరులవార్య తేజ॥ మ

ఆభోగ - ఆద.

- పల్లపి. ఎందుగల్గెనేజ న్నములిట్టివి॥ యే
 అ. ప. అందమారాజటెరాగపీసుడంటె
యైశ్వర్యర్థాఘ్యాడంటె-యతిచతురుండటె॥ యే
 గ. అఖిలలోకపీరులందఱుఁబైబ్రుడ్డ
నవలీలగాఁబోరుదగిలికొట్లునంటు॥ యే
 ఇ. దమమునుసత్యము-దానము శోర్యము
ధర్మవిధిజ్ఞ త-తనకునైజములఁటు॥ యే
 3. అంపశమ్యమునుండితనయిచ్చగాముత్య
వాజు పెట్టెనంటు-యహాయేమిచిత్రు॥ మే
 నీ. అసఘుమేటితపోమహాత్వంబునంజేని
జగములన్ని యెఱుంగఁజాలెదీవు
వేదంబులందుఁజెప్పినధ ర్ములనీకు
విదితము ల్యాటియుగ్రబవ్ర్తియునుని
వృత్తియునుంబురాణేతిషాసములుధ
ర్మాగమంబులుసాంఖ్యయోగములును

భీష్మ చరిత్ర ము.

సకలంబుఁదెలియుదునంశయచ్ఛేదన
 దత్సుండవిప్పాడీధ ర్థరాజు
 నాదరింపుముళోక మోహములమునుగు
 వారలఁదఃంపఁజేయుటఫలమునిమ్మ
 బోంట్లపాండిత్యమునకన మోముకొంత
 యై త్రిమొక్కి పలికెభీష్ముడిట్లుహారికి.

శుధ్మసాంవేరి - ఆది.

- పల్లవి. శివనారాయణకృష్ణముకుందా-శ్రీనాథాయచ్యతగోవిందా॥
 అ. ప. భవదీయవచోమృతముననమ్మద-భరితుఁడ్నైతినాజ్ఞనమిందేరె॥
 గ. గురుఁడుండగశిష్యుఁడుబోఖారచిస- తెఱుఁగునీనుండుఁగునేబ్లు
 హారిహారశరవేదననాయంగము-నంతరంగమవశమ్మలైయున్నాఁ
 ఉ. సర్వేశ్వరవాచస్ఫుతివౌనీ-సన్నిధిఁబలుకుఁగుశక్క్యమేయేరికి
 ఉర్విపతికీవేబోధింపుమొ-హాఁనంప్రితజనరక్కోదీక్కొ॥

మంజరి-బిలహారి.

- గ. అనవినికృష్ముఁడుభీష్మునితోని-ట్లనియెందయపెంపార
 ననఫూనిద్రయునాఁకలియునొప్పి-యంటవిఁకనిన్నాధీర॥
 ఉ. నాయందుననీకచలభక్తిచె-స్నారునిత్తైమటుగాన
 నోయయ్యయిదిగొదివ్యప్రబోధ- మొసగితినీకుబిరాన॥
 ౩. ఉత్తరాయణమురాకముందెయా-యుర్విశునకుండెలుపు
 ముత్తమధర్థుముల్లనుభువినీ-యుదారకీర్తిన్నిలుపు॥
 గీ. ఇట్లుకృష్ముఁడువల్కుఁగబుమేసమాజ
 మద్భుతాందములఁబొందెనపుడుసూర్యుఁ
 డస్తమించెనుభీష్మునియునుమతిఁగొని
 ధర్థుజుండింటికేగమాధవునితోడ.

తరువోజ. మరునాటీనుండియుమహానీయబుముల
 తోధర్థురాజుసంతోషంబుమీఱ
 సురనదీసుతునిభాసురధర్థువాక్సు
 థారసముంగ్రోలితన్నయుఁడగుచు

భీష్మ చరిత్ర ము.

34

వరధర్మసారమువాక్రుచ్ఛమునుగా
దేవప్రతుండుకొంతేయాగ్రజునకు
గుణతోధర్మసూక్ష్మతనెత్తిగించే
నథులమునీంద్రుతొనొనననిట్లు.

శేఖర్ - చతుర్ప్రస.

పల్లవి. ఉత్తమధర్మంబులనెత్తిగింతును-నో త్తమననువినుమా
అ. ప. చిత్తంబాత్మాయ త్తముచేసివి-శేషశ్రద్ధగొనుమా॥

८. జననికన్నమఱియొక్కదువేసుపు-జగత్తిసేదునుమా
జనకునికంటెన్నాననీయుఁడే-జనుఁడున్నాడునుమా॥

९. తలిదంద్రులవలెసేవనీయుఁడేంతయోగురుఁడేఁజుమా
ఇలసీమువ్వురుగొల్చువారలక-భీష్మములబ్యసుమా॥

३. ఎల్లధర్మములలోనను త్తము-హింసయెయనుకొనుమా
ముల్లోకముఁంగీర్థిశాల్విషై-మోదంబునమనుమా॥

శీ. ఇలలోననుఖదుఃఖములునెల్లజీవుల
కొకమాడిక్కయనితెలివున్ననరులు
క్రూరుత్తెజంతులుగొట్టిమాంసముదిను
చెల్లవిధంబులనెగ్గుదెచ్చు

నొరులకునభయమునొసుగెడివారికిఁ

బరులచేసెన్నఁడున్నాధరాదు

చవిమరింగియునంజుడువిసర్జనమునేయు

వానిదేవు. డనంగవచ్ఛసకల

ధర్మసారమువినుమయితరులుదనకు

నెద్దియునరింపసుంతయునిష్టపడుఁడు

యన్యులకునట్టికార్యమునాచరింపు

దగదుతానునిజంబుగధర్మరాజు.

గీ. అఖిలజనుతొననంగసమస్తధర్మ
ములనుధర్మజునకుజెప్పిమోదములర

భీష్మ చరిత్ర ము.

నుత్తరాయణమగుడుమహాత్మగుండు
చక్రవినిట్లులభజియించేశాంతనపుఁడు.

పున్మాగవరాళి - మిశ్.

పల్లవి. కృష్ణాయాపదుద్ధారకాదేవ-కేశవసంసారతూరకా॥

అ. ప. విష్ణూప్రణతబృందారకాకావ-వేసర్వైశ్వర్తువిదారకా॥

ఱ. దీనభాంధవసన్ను జేపటునేను-దేలియజాలుదునానీగుట్టు
శ్రీనివాసచూడునాత్మట్లునిన్ను -జింతించుచుండెదనేనిట్టు॥

అ. శౌరీనవనీతభక్తకాభూ-భారకారణాదుష్మిక్తకా

నారాయణదాసరక్తకానలిన-నాభపాతకవిమోక్షక॥

శ. తల్లిగర్భమునందాదవినట్టికష్టము

పొత్తిశ్శలోపలఁబూరలుబాధ

పసితసంబుననన్యవశతచేనిబృంది

యోవనంబునఁగామయాతనయును

వార్ధక్యమునవ్యాధివలన వేదనశ్శత్రీ

పాసలనంటినప్పట్లనిదుము

సతతమంతర్భహిశ్శవ్రత్తుజనితవీద

తాపత్రయంబునఁదగులుచింత

బ్రతుకునిఖలంబిదియెసుఖాభాసమకట

దుఃఖపూరితమటుగానమారితదూర

వాసుదేవముకుండయాభవముమరలఁ

జెందనీయకనన్ను రక్షించుకృష్ణ.

ముఖారి - త్రైస్.

పల్లవి. దీనభాంధవాకృష్ణ-దిక్కుగాంచుమా

అ. ప. శ్రీనివాసనామనవి-చిత్తగించుమా॥

ఱ. కర్తృవుభోక్తవునివే-కదజనార్థనానీ

వర్ధనంబుతెలియదరమా-పాపమర్థనా॥

అ. ఆలస్యంబేలన-నాన్నదంచుమాయా

వేళనుండినన్నునీ-పాలమంచుమా॥

3. చేరెదనీదివ్యపదవి-సెలవొసంగుమా
నారాయణనాభావము-న నైయులుంగుమా॥

గీ. అంబుజాత్ముఁడప్యాడనుకంపపెంపార
చుట్టునున్న మునుఖుస్తుతులునేయు
బాండవేయులలరుఁద్వారగబ్రత్యక్షమై
యాపగాత్మజునకుననియెనిట్టు.

దేశి - చతుర్శ.

పల్లవి. భళిభళిభీష్ముఁడ-పరమపుణ్యాత్ముఁడ
సెలవొసంగినాఁడఁబోందుమ్మిముసెలవొసంగినాఁడ॥

అ. ప. కులపావనుఁడా-బలుధర్మాత్ముఁడ
కోర్కె లేనివాఁడాపితృభక్తుఁడ॥

గ. సకలజ్ఞుఁడజగదేకబలుఁడయా
జన్మబ్రహ్మచారిధీరుఁడయాజన్మబ్రహ్మచారి
యకలంకుఁడనీ-యట్టిక్కతార్థం
డననిలోనఁగలఁడాతేఁడా॥

తరువోజ. శ్రీకృష్ణవప్పుడుచిత్తమందునిచి
సంయమచతురుఁడాశాంతనవుండు
(పాకటముగుఁబాణవాయువునూర్ధవ్
ముఖముజేయుఁగనాత్మమూర్ధంబువెడలి
లోకులాశ్చర్యాభిలోమునుచుండ
నాకసమంటెనుల్సుకారమొపు
సీకథవినువారికిష్టసంసిద్ధి
తివురుఁగావుత దేశదేవునికృపను.

క. ఆనందరూపయాశ్రిత
మానససందీపనిగమమధురాలాప
శ్రీనార్థాచ్ఛ్వరా
దీనజనాధారదివ్యతీర్థవిషారా.

భీష్మ పరత్తము.

మాలిని. నిరతదురితదూరా-నిత్యబోధావతారా

ఖరకరశశినేత్రా-కంధిపుత్రీకశత్రా

నిరవధిగుణభాసా-నీల శైలాధివాసా

సిరతరబహుకీర్తి-శ్రీజగన్మాధమూర్తి.

సురట - త్రైస్.

పుల్లవి. వాసుదేవీలాచల-వాసామంగళంబునీకు

అ. ప. శ్రీసతీవిలోలభాల-కృష్ణామంగళంబునీకు॥

చ. బలభద్రముభద్రాన్యిత-ప్రభూమంగళంబునీకు

లలితమందహసచిద్యి-లాసమంగళంబునీకు॥

అ. చాగుబుద్ధావతార-సదయమంగళంబునీకు

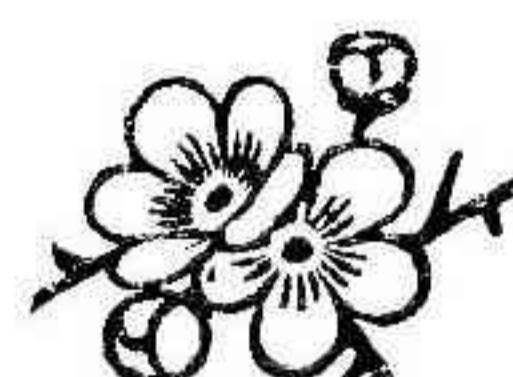
నారాయణదాసపోవ-నౌథామాగళంబునీకు॥

క. గానకవితావధానని

ధానులగుమహాత్ములారదయాపోవినుఁడీ

వీనిరచియంచికృష్ణా

ధీనంషుగఁగృతినాసంగితిన్నోక్కేచ్ఛన్.

Blank Page